

Beskrivelse af kulturmijø

341 - 4 Stationsbyen Mørkøv

Beskrivelse Byen er opstået på bar mark dels omkring stationen på Roskilde-Kalundborg-banen fra 1874, dels omkring landevejskrydset lidt syd for og på den mellemliggende strækning. Den ældste bebyggelse af småhuse fra ca 1870-1900 findes på begge sider af banen parallelt med denne fra stationen hen mod baneoverskæringen ved landevejen. Lige ved baneoverskæringen findes dels den ret store kro med velbevaret teaterbygning (fra før 1894), dels en meget stor toetagers købmandsgård fra 1920'erne. Herfra har den karakteristiske og ret velbevarede stationsbybebyggelse bredt sig sydpå langs hovedgaden/Nykøbingvej/Ringstedvej mod landevejskrydset; på denne strækning findes også en del gode eksempler på større stationsbyvillaer fra tiden ca. 1910-30. Ved selve landevejskrydset et par af de huse med hjørnetårn, der er så karakteristisk for de fleste stationsbyer, og syd herfor større og mindre villaer.

Byen har tidligt fået et par industrielle virksomheder (savværk m. tømmerhandel samt den nu udflyttede cementvarefabrik fra 1913) og har også enkelte af andelstidens funktionsbygninger (bl. a. to missionshuse), men præges først og fremmest af den detailhandel, der har været grundlaget for byens vækst.

Bærende elementer

- den fine, enkle stationsbygning i gule sten mellem banen og Jernbanevej, den lange krobygning med teaterbygningen skråt overfor samt rækken af huse med tidligere forretninger langs Jernbanevej mellem jernbaneoverskæringen og Nyvej
- den store købmandsgård med bagvedliggende lagerbygninger af tegl og træ omkring flere gårdspladser
- den lave bebyggelse med en blanding af boliger og håndværk langs Florvej og Engvej nord for banen
- den typiske stationsbybebyggelse langs hovedgaden med en blanding af villaer og (tidligere) forretninger
- de små villaer på nordsiden af Ibsvej og langs Nyvej
- de ældre dele af savværket

Eksist. bevaringstiltag

Trusler/sårbarhed - nedrivning, om-, til- og nybyggeri, der ikke harmonerer med den eksisterende bebyggelse, samt manglende vedligeholdelse

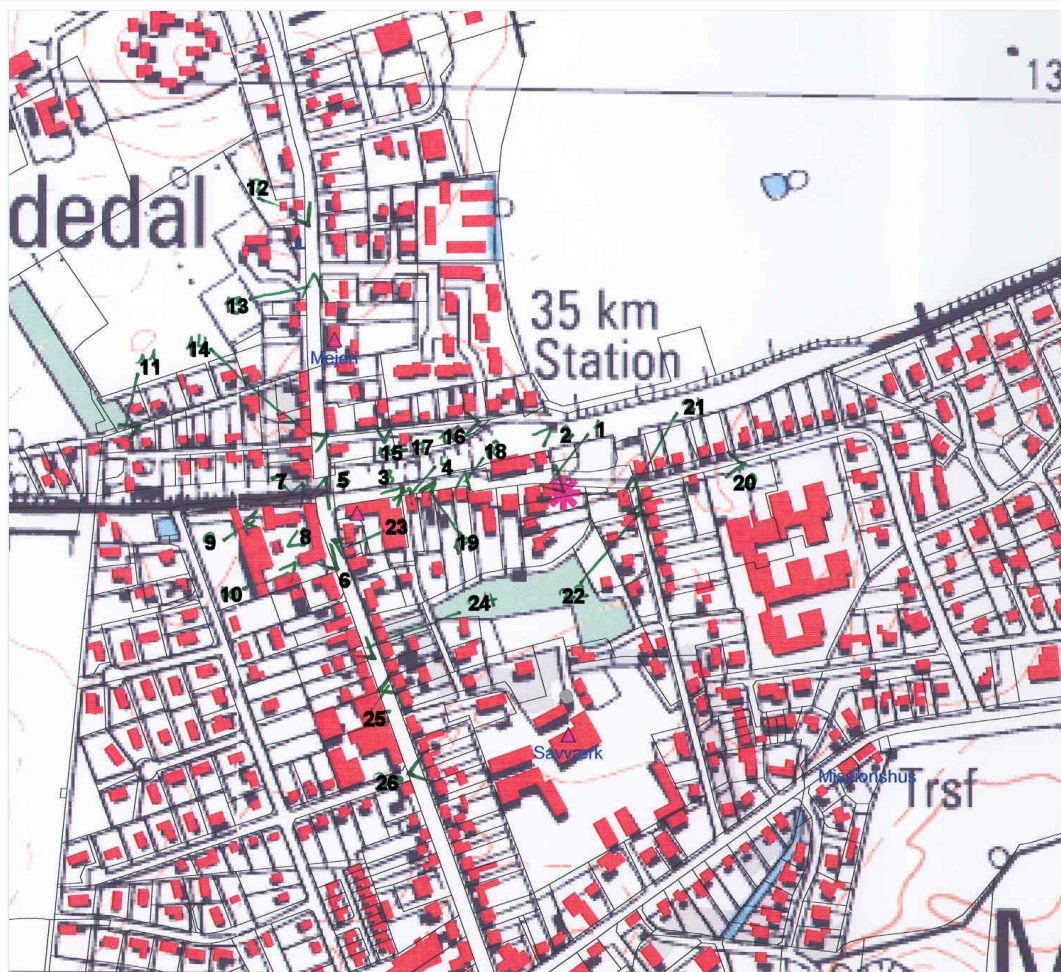

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra.
[Stort billede](#)

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra.
[Stort billede](#)

Foto: 1. Stationsbygningen (nu ude af brug) centralt i byen, fra sydøst
[Stort billede](#)

Foto: 2. Mørkøv Station (nu ude af brug) i egnens karakteristiske gule sten og med skifertag, med sin lange bygningsdel langs sporene og perronen, fra nordøst
[Stort billede](#)

Foto: 3. Mørkøv Kro skråt over for stationen, fra nordøst
[Stort billede](#)

Foto: 4. Mørkøv Kros teaterbygning med pynteligt udformet gavlparti, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 5. Den store købmandsgårds forbygning ved hovedgaden og for enden af pladsen ved stationen, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 6. Den store købmandsgård centralt beliggende ved hovedgaden over for kroen og for enden af stationspladsen, fra sydøst
[Stort billede](#)

Foto: 7. Købmandsgårdens store lagerbygning langs jernbanen, fra nordøst
[Stort billede](#)

Foto: 8. Købmandsgårdens forbygning (med nyere uharmoniske vinduer) fra gårdsiden, fra vest
[Stort billede](#)

Foto: 9. Tværfløjen på købmandsgårdens store lagerbygning, fra gårdsiden, fra vest
[Stort billede](#)

Foto: 10. En del af det store kompleks af træbyggede pakhuse og lagerbygninger bag den store købmandsgård, her vognhus, fra nordøst

[Stort billede](#)

Foto: 11. Mindre boliger i bindingsværk i den vestligste del af bebyggelsen lige nord for banen, fra øst

[Stort billede](#)

Foto: 12. Pyntelig lille bolig ved hovedgaden/ Nykøbingvej nordligt i byen, fra syd

[Stort billede](#)

Foto: 13. Hovedgaden (Nykøbingvej) nord for jernbanen, fra nord

[Stort billede](#)

Foto: 14. Flørvej nordvest for baneoverskæringen med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse fra tiden omkring 1900, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 15. Engvej nordøst for jernbaneoverskæringen med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse (nu med moderne facadebehandling!) fra tiden omkring 1900, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 16. Missionshuset Siloam på Engvej med smukke detaljer, fra syd
[Stort billede](#)

Foto: 17. Missionshuset
Siloam på Engvej, vindue i
sydfacaden, fra syd
[Stort billede](#)

Foto: 18. Harmonisk bygning
over for stationen på
Jernbanevej, i de
karakteristiske lokale gule
mursten, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 19. To tidligere butikker
skråt over for stationen med
gavlene og butiksvinduerne
mod Jernbanegade, fra
nordøst
[Stort billede](#)

Foto: 20. Rækken af små med ryggen mod banen på Ibsvej, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 21. Nyvej nærmest banen med ensartet bebyggelse af mindre villaer på østsiden, fra nord
[Stort billede](#)

Foto: 22. En af de små, velholdte villaer på Nyvej nærmest stationen, fra vest
[Stort billede](#)

Foto: 23. Funktionel, velmuret rødstensbygning med fine detaljer (oprindelig elværk?), har bl.a. fungeret som butik på hovedgaden/Ringstedvej, fra nordvest
[Stort billede](#)

Foto: 24. Række af bygninger med flere etager eller butikker fra begyndelsen af 1900-årene i hovedgaden/ Ringstedvej syd for banen, fra sydøst [Stort billede](#)

Foto: 25. Stor rødstensvilla på østsiden af hovedgaden/ Ringstedvej mellem banen og landevejskrydset, fra vest [Stort billede](#)

Foto: 26. Solide villaer på østsiden af hovedgaden/ Ringstedvej mellem banen og landevejskrydset, fra vest [Stort billede](#)

Foto: 27. Ejendom med tårnbygning, skråt afskåret hjørne og bagvedliggende udbygninger, tidligere butik, på sydvesthjørnet af landevejskrydset, fra nordøst [Stort billede](#)

Foto: 28. Det tidligere jordemoderhus i egnens gule sten ved landevejskrydset, fra nordvest
[Stort billede](#)

Foto: 29. Stor harmonisk rødstensvilla på vestsiden af hovedgaden/ Ringstedvej syd for landevejskrydset med velholdte detaljer, fra øst
[Stort billede](#)

Foto: 30. Stor velproportioneret rødstensvilla på vestsiden af Hovedgaden/ Ringstedvej syd for landevejskrydset med velbevarede detaljer og nyere udbygning, fra øst
[Stort billede](#)

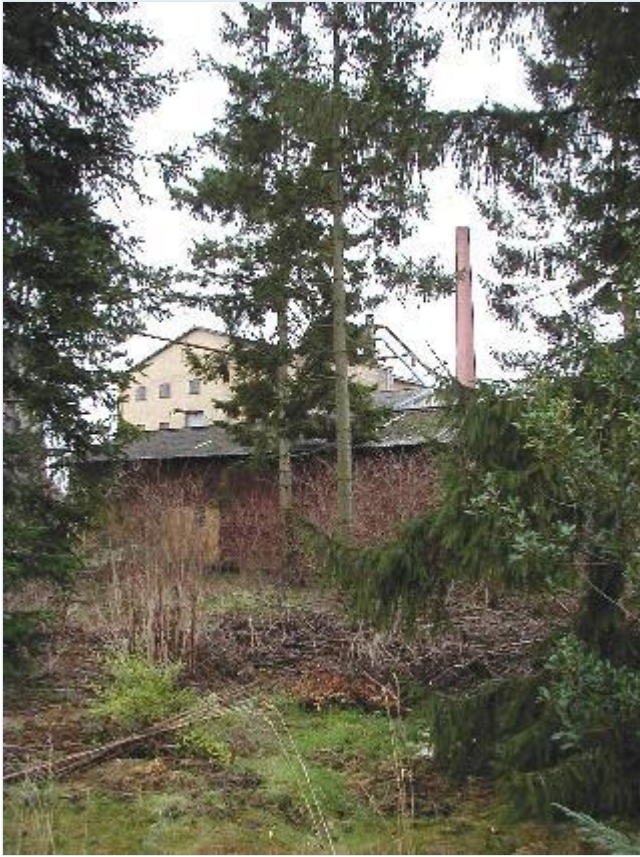

Foto: 31. En af stationsbyens gamle industrier, savværket, i blokken øst for hovedgadens husrække, fra øst

[Stort billede](#)